

KÄLLMATERIAL

JAN NILSSON

HEMSKHETER

I HOGDAL, LOMMELAND

OCH TJERNÖ

NÅGRA UTVALDA BROTT BEGÅNGNA MELLAN ÅREN
1850 OCH 1900 I VETTE HÄRAD BOHUSLÄN

- 5.** UPPENBAR GRYMHEIT MOT DJUR
BEGÅNGET: 1889
GÄRNINGSMAN: NILS HANSSON I DYNE

Utdrag ur domboken från Vette Häradsrätt.
Innehåller alla ingående handlingar i aktuellt mål.

Själva protokollsanteckningarna i domboken har vit bakgrund.

Till protokollet bilagda handlingar har grå bakgrund.

Originalhandlingarna kan till vissa delar vara svåra att tyda. Dels kan det bero på bläckfläckar, bortrivet papper eller att inbindningen av domboken gjorts så att ena kanten av en handling blivit "osynlig". Renskrift av texterna har gjorts så långt det är möjligt. Där texten ej kunnat tolkats, har ett frågetecken angetts.

Varje protokoll eller handling inleds med ett id-nr, ex. (v278495.b12480.s2469). Detta nr är ett id som används av företaget Arkiv Digital, när de katalogiserar och lägger ut materialet på internet. Du kan själv, med hjälp av detta id, söka fram aktuellt material på internet, men du måste då prenumerera på tjänsten. En sådan prenumeration kan lösas direkt på Arkiv Digitals hemsida.

Jan Nilsson

v281433.b4230

1889 den 28 September

No 41

Herr Kronofogden, vice Häradshöfdingen S Ljunggren har å tjensten vägnar uttagit stämning å Landtbrukaren

Nils Hansson i Dyne med påstående om ansvar för honom, för det han en dag under sitlidne sommar visat uppenbar grymhet emot ett honom tillhörigt häst kreatur; och vid upprop af målet denna dag inställde sig partene personligen.

Åklagaren upplyser, att åtalet afser det förhållande, att sdn med en knif stuckit sitt häst kreatur, hvilket sdn på fråga, förnekar.

Åklagren begär med anledning häraf vittnesförhör med Carl Vilhelm Ågren i Råsshult och Hans Martin Johannesson eller Johansson i Frosshult under Dyne, hvilka, ojäfvande lemnade, få aflägga sanningseden, varnas för dess missbruk samt berätta vid särskilda förhör:

1. Ågren: att sdn vid ett tillfälle under höbergningen sistlidne sommar kommit körande med sitt gulhvita stokreatur med namnet Nora, dervid han stannat kreaturet och gått fram till dess hufvud, då det detsamma kreaturet ryckte till med hufvudet åt ena sidan. Vt tog sedan emot kreaturet och körde det till stallet, der rättaren Johannes Petersson emottog det och nämnde, att det blifvit skuret, hvarvid vt iakttog, att kreaturet hade en skåra om en tums bredd, derur blod silade, på venstra sidan om halsen framemot hufvudet. Det såg ut, som om skåran gjorts med en knif. Vt, som gick på högra sidan om kreaturet då det fördes till stallet, hade derföre under vägen dit ej märkt skåran. Kreaturet hade qvarka under sommaren, och

2. Johannesson: att vt endast iakttagit, det sdn vid ifrågavarande tillfälle gått fram till häst kreaturet och att detsamma derefter varit blodigt.

Upprepadt och vidkändt.

Sedan parterna härefter öfverlemnad målet till afgörande, åklagaren dock under anhållan om uppskof med målet för ytterligare bevisnings förebringande, derest den för närvarande icke är fullständig, tillkännagifves, att besked i målet får afvaktas vid tingets slut.

Beslut

afsagt den 12 Nov 1889

Målet utställles att härstädes vidare handläggas å andra rggdagen af 1890 års lagtima Winterting i häradet, då åklagarens närvaro sdn vid vite af 25 kronor skall komma tillstädes. Åklagaren försedd med den bevisning han i målet vill hafva använd.

v281433.b5020

1890 den 5 Februari

No 37

Wid upprop för fortsatt handläggning af det från nästlidet ting under No 41 i Dbn antecknade, till denna rättegångsdag hänskjutna mål emellan herr Kronofogde, vice Häradshöfdingen S Ljunggren, åklagare, samt Landtbrukaren Nils Hansson i Dyne, sdn, om ansvar för djurplågeri, infinder sig såsom åklagare Krlm F W Bendroth, på grund af inlemnad skrifvelse derom från Ljunggren af den 27 sistlidne Januari, men sdn iakttager personlig inställelse i målet.

På ordförandens fråga, om sdn har något att anmäla emot de förut i målet aflagda vittnesberättelser, säger sdn, att han ej känner till det af vittnena uppgifna förhållandet, och att han i öfrigt ej vill yttra sig i målet; och på ordförandens tillsägelse till sdn att besvara framställda frågor, enär det är hans pligt, yttrar sdn, att han ej erkänner något.

Åklagaren begär härefter vittnesförhör med Byggmästaren Alfred Ludvig Theodor Olsson i Strömstad, hvilken, då jäf ej förekommer, får aflagga sanningsed, varnas för dess missbruk samt berättar:

att vt ej vet något om det tillfälle, som de förut i målet afhörda vittnen omnämnt, men att vt en dag på hösten år 1888 vistats hos sdn, då sdn med en vanlig smedslägga slagtrade en ko. Dock kan vt ej intyga, att sdn dervid visade uppenbar grymhet, ehuru slagtningen gått fortare, om sdn varit försedd med bättre slagtillhygge. Upprepadt och vidkändt.

På begäran tillerkännes vt godtgörelse förskottsvis af allmänna medel med en krona 50 öre i dagtraktamente. Åklagaren anhåller om uppskof med målet för vidare bevisningsförebringande.

Beslut

afsagt den 29 Mars 1890

Med bifall till åklagarens uppskofsanhållan utställes målet att härstädes vidare förekomma å andra rättegångsdagen af nästa lagtima ting i häradet, då, i åklagarens närvaro, sdn vid vite af tjugofem kronor skall sig infinna, åklagaren försedd med erbjuden bevisning.

v281433.b5740

1890 den 20 Maj

No 26

Då för fortsatt handläggning uppropas det från nästlidet ting under No 37 i dbn antecknade, till denna rggdagen hänskjutna mål emellan herr Kronofogden, v. Häradshöfdingen S Ljunggren, åkl, samt Landtbrukaren Nils Hansson i Dyne, sdn, om ansvar för djurplågeri, tillstädeskommer åklagaren, med sdn låter sig icke afhöra.

Åklagaren öfverlemnar målet i befintligt skick till afgörande, yrkar ansvar å sdn enligt förebragt bevisning samt förpligtelse för honom att utgifva det vite, han genom sin utevaro idag från Rn försuttit; och antyder åklagaren, att, om emot förmodan hans ansvarspåstående skulle ogillas, åklagaren icke bör återgälda till stasverket ådömda ersättningsbelopp till afhörda vittnen, då han med sannolika skäl anställt åtalet och sdn i öfrigt i annat mål, uppå angivelse, af åklagaren tilltalats för misshandel emot sina två pigor.

Det tillsäges, att besked får afvaktas vid tingets slut.

Utslag

Jemte det sdn fälles, för det han utan anmaldt förfall uteblifvit i målet den 20 Maj 1890 att utgifva derfor stadgat vite tjugofem kronor, Konungens ensak, deraf dock Åklagaren Kronofogden S Ljunggren undfår hälften, finnes HRn skäligt, i förmågo af 17 kapitlet 29 och 30§§ rättegångsbalken, förelägga sdn att, om han det förmår, inför HRn svärja och betyga vid Gud och Hans Heliga Evangelium: att han icke vid det af vittnena Carl Vilhelm Ågren och Hans Martin Johannesson omnämnda tillfälle under sommaren 1889 med en knif eller annat hvasst tillhygge gjort en skåra å sitt gulhvita stokreatur, kalladt Nora, på venstra sidan om halsen framemot hufvudet; dock lemnas sdn tid att på denna edgång sig betänka till första rggdagen af nästa lagtima Hösteting, dit målet för sådant ändamål uppskjutes och då sdn, i åklagarens närvaro, skall personligen sig inställa, vid äfventyr etc se ock inför från No 25.

v281433.b6570

1890 den 24 September

No 14

Uppskjutna och under No 26 i Db vid sista ting senast omförmälda målet emellan Herr Kronofogde Ljunggren åkl samt landtbrukaren Nils Hansson i Dyne, sdn, om ansvar för djurplågeri, uppropas denna dag till vidare handläggning, och inställa sig härvid par-
tene personligen, sdn med förmälan, att han är beredd att aflägga den honom ådömda värjemålseden, men att han icke är försedd med prestbevis, emedan han icke erhållit del af HRns utslag i målet vid sista ting; medgifvande sdn på fråga, att han icke ens brytt sig om att efterhöra HRns sagde utslag.

Åklagaren yrkar, att sdn måtte fällas till ansvar enligt stämningen, men sdn anhåller om uppskof för att komma i tillfälle taga del af HRns föregående protokoll och beslut.

Utslag

afsagt den 5 Nov 1890

Då sdn, som förklarat sig vilja gå den honom ådömda värjemålseden, försummat att ställa sig till efterrättelse de af HRn i sammanhang med edgångsbeslutet meddelade föreskrifter för beredelse till edgången samt således icke heller kunnat förete sin själasörjares bevis om fräjd och kristendomskunskap, fälles sdn att utgifva det derigenom försuttna vitet femtio kronor Konungens ensak deraf Kronofogden S Ljunggren såsom åklagare, undfår hälften; Och varder emellertid målet ytterligare uppskjutet till 1sta rättegångsdagen af nästa lagtima ting i häradet, då parterna skola åter härstädes möta, sdn personligen, vid äfventyr att eljes anses hafva brustit åt den vid sista ting honom ådömda edgången, hvarjemte det åligger sdn vid 50 kr vite, att jemväl i öfrigt ställa sig till efterrättelse hvad HRn i dess utslag vid sista ting föreskrifvit.

v281434.b260

1891 den 3 Februari

No 13

Då för fortsatt handläggning uppropas det från nästlidet ting under No 14 i dbn antecknade, till denna rättegångsdag hänskjutna mål emellan Herr Kronofogden S Ljunggren, åklagare, samt Landtbrukaren Nils Hansson i Dyne, sdn, om ansvar för djurplågeri, tillstädeskomer i åklagarens närvaro för sdn, på grund af rättegångsfullmagt in blanko för innehafvaren, häradstjenaren C A Olsson i Strömstad, hvilken förmäler, att sdn icke vill gå den honom i målet ådömda värjemalseden; med anledning hvaraf åkl yrkar bifall till åtalet äfvensom förpligtelse för sdn att ej mindre till statsverket återgäla den kostnad, som af allmänna medel utgått till de i målet afhörda vittnena, än äfven utgifva det af Hrn i dess edgångsbeslut sdn förelagda vitet.

Det tillsäges att utslag skall meddelas vid tingets slut.

Utslag

afsagdt den 25 Mars 1891

Som sdn förklarat sig icke vilja fullgöra den honom förelagda edgång, och vid sådant förhållande tillämpning icke lagligen kan ega rum af det vite, HRn stadgat för sdns försummelse att efterkomma sdn, endast med hänsyn till edgångens begående, meddelade föreskrifter, varder åklagarens yrkande i denna del lemnade utan afseende; men då sdn, genom sitt bristande åt den honom ådömde edgången, är lagligen förvunnen att hafva, vid det af Carl Vilhelm Ågren och Hans Martin Johannessonss omvitnade tillfälle under sommaren 1889, med en knif eller hvasst tillhygge skurit ett honom tillhörigt stokreatur på venstra sidan om halsen framemot hufvudet, pröfvar, med stöd af 18 Kap 16§ Straflagen, enligt lydelsen den 16 Febr 1864, HRn lagligt döma sdn att, för visad uppenbar grymhet i behandling af kreatur, böta 30 kr; hvarförutom sdn förpligtas att till statsverket återgälda den kostnad, som af allmänna medel blifvit till de i målet hörde vittnena utbetlad eller kan komma att utbetalas.